

Yhdessä olemme enemmän - Yhteisöllinen työympäristö - Yhteisopettajuus

Olipa avartava ja oivaltava matka olla mukana Luova johtajuus -koulutuksessa! Olen ollut 19 vuotta opettajana ja tämä koulutus oli tässä kohtaa työuraani tervetullut ajatushautomo, luovuuspesä, intuitioikkuna tulevaisuuteen! Olin myös työssäjaksamiseni kannalta pirteänä, jolloin koulutus ruokki uteliasta mieltäni ja antoi uusia ajatuksia.

Kerron ensin taustaa työssäjaksamisestani ja siitä, miksi se on tärkeää esimerkiksi juuri Joliven kaltaisen koulutuksen onnistumiselle. Työurani alussa kävin mieluusti koulutuksissa oppimassa ja laajentamassa osaamistani ja ajatteluani, mutta jo muutaman vuoden kuluessa aloittelevana opettajana kuormituin työstäni. Paitsi että suunnittelin tunnollisesti tuntini, niin ennen kaikkea jouduin ottamaan oppilaiden ja perheiden ongelmat yksin harteilleni ja ratkaistaviksi, koska kouluni kulttuurissa koin, että yksin oli pärjättävä. Ja miksi näin koin? Ei ollut työnohjausta tai esihenkilöä, joka olisi rohkaissut yhteisölliseen haasteiden ratkaisemiseen. Oli kuin työyhteisö olisi vain hiljaa toistellut mantraa "Meidän koulussa on kaikki hyvin". Tästä alkoi vuosien aika, jolloin en jaksanut tai edes halunnut hakeutua koulutuksiin, koska koin irtaantumisen työstäni eli käytännössä kaikkien oppilaiden käytösongelmien ratkomisen seuraavana päivänä töihin palattuani liian raskaaksi. Olin tuolloin työssäjaksamiseni äärirajoilla - en saanut esihenkilöltäni tai oppilashuoltoryhmän tiimiltä tukea vaikka pyysin. Vaikutti siltä, että heilläkään ei ollut jaksamista kohdata opetusryhmäni haasteita. Em. koulumme henkilökunta vaihtui tiuhaan, eikä haasteista silloin juuri kukaan ottanut koppia ja ne jäivät minulle luokanopettajana yksin ratkaistaviksi. Jouduin tekemään omat irtiottoni kyseisen koulun kulttuurista ottamalla puoli vuotta palkatonta virkavapaata, jotta sain etäisyyttä asioihin ja jaksoin jälleen keskittyä olennaiseen eli omaan jaksamiseen ja sitä kautta lapsille ja nuorille elämäntaitojen opettamiseen ja heidän onnistumisen kokemustensa vaalimiseen. Tällä hetkellä työuraani olen onneksi seesteisessä tilassa työssäjaksamiseni kannalta, myös töissä täysin erilaisessa työyhteisössä, osaavan ja tiedostavan esihenkilön luotsauksessa. Tällöin minulla oli myös jaksamista ja uteliaisuutta lähteä mukaan Jolive-matkalle! Odotuksissani oli vihdoinkin päästää luovuus valloilleen ja uppoutua intuition maailmaan muiden uteliaiden kanssa! Ja näin kävi 😊

Koulutus oli suunniteltu sopivaksi niin, että oma työskentely oli joustavaa, jotta oli aikaa muodostaa koulutuksessa vierailleiden puhujien aiheista ajatuksia, jotka myös resonoivat ja antoivat työkaluja oman työn arkeen. Puhujat olivat ammattilaisia ja lähestyivät ihmismielen ja sen kehoyhteyden moninaisuutta kokonaisuutena. Muutos parempaanhan lähtee aina meistä itsestämme. On opittava tiedostamaan ja hyväksymään matkamme olevan kumpuilevaa ja siitä huolimatta katsomaan rohkeasti eteenpäin, vaikka välillä olisikin epävarmuutta matkassa.

Opettajuus - ammatti, jossa joka päivä opettaja joutuu laittamaan itsensä likoon laidasta laitaan. Opettajan työ vaihtuu hetkessä flow-tilasta epämukavuusalueille. Työmme flow keskeytetään satoja kertoja päivässä erilaisin ärsykkein. Teemme jatkuvasti valtavia valintoja, jotka vaikuttavat toisen ihmisen, oppilaan, huoltajan tai kollegan tunteisiin tai toimintaan koko loppupäivän, loppuviikon, loppulukuvuoden tai kokonaisuudessaan oppilaan koulu- tai opiskelumuuntoisuuteen.

Meidän opettajien täytyy luottaa itseemme, että teemme valintamme oikein edistämällä yksilön tai yhteisön kannalta hyvää. Lisäksi meidän pitää muistaa, että me itsekkin olemme yksilöitä ja omasta hyvinvoinnistamme pitää pitää huolta. Opettajakin on ihminen, jolle on

sallittava tunteita, tai sellainen päivä, kun väsyttää, jolloin tulisi saada toimia oman kehon asettamissa rajoissa. Siksi myös oman työn rajaaminen on tärkeää, vaikkakin joutuisi työtään rajaamaan niin, että se toinen ihminen, oppilas tai "asiakkaaksikin" joidenkin opettajien keskuudessa kutsuttu yksilö joutuisi hetken odottamaan opettajan toimintaa tai päätöstä tilanteesta. Oppilaat ovat kuin pieniä lintuja, jotka odottavat emolta ruokaa. Miten opettaja voi huomioida kaikkien tarpeet, kuitenkin niin, että jaksaa itse taas lähteä kierrokselle ruokaa hakemaan ja palata jälleen kirkuvien pikkulintujen luo? Me luovimme, me osaamme, me luotamme itseemme. Käytämme luovuuttamme ja intuitiotamme hyväksi joka hetki valintoja tehdessämme. Tähän tarvitsemme vankkaa luottamusta itseemme, intuitioomme ja taitoihimme. Tarvitsemme myös tiimityötä, tiimipohdintaa, vastuun jakamista, fiksua parviälyämme, jotta osaamme tehdä sopivia ratkaisuja.

Yhteisöllisyys

Tämä Jolive-matka on vain vahvistanut ajatustani siitä, mitä meidän opettajien tulisi rohkeasti kehittää: yhteisöllisyys on opettajankin työn tulevaisuutta. Yksin emme jaksaa, emmekä pärjää. "Koko kylä kasvattaa." Yhteistyö huoltajien, sidosryhmien, kaupungin palveluiden ja kollegoiden kanssa on ensiarvoisen tärkeää lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi ja siihen tulisi myös kaupunki- ja päätäntätahoilla panostaa ja ohjata resursseja. Huoltajia tulisi informoida pedagogisesta näkökulmasta, että asettamalla lapsille ja nuorille rajoja (esim. kaikki sovitut säännöt läksyhetkestä kännykän käyttöön) huoltajat voivat yhdessä koulun kanssa tukea nuorten kehitystä. Tuntuu siltä, että viime vuosina osa huoltajista on hukassa kasvatuksen peruskysymysten äärellä ja he tarvitsevat yhteiskunnalta apua ja tukea. Koulussa me opettajat ja oppilashuolto toki sitä annamme, mutta lisää tukea tarvittaisiin kotien arkeen. Vastaavasti kouluun tarvittaisiin lisää turvallisia aikuisia tai vaihtoehtoisesti pienemmät oppilasryhmät, jotta opettajilla olisi enemmän aikaa kohdata yksilöitä. Jokainen lapsi ja nuori haluaa tulla kohdatuksi ja tarvitsee aikuisen aikaa. Nykyisyys on monesti niin hektistä jo lapsesta saakka, kun lapsia viedään harrastuksesta toiseen ja loppuaika kuluu sohvalle somessa tai pelaten. Mihän ovat hävinneet pihapelit ja juoksentelu lähiympäristössä kavereiden kanssa, eväsretket, yökyläilyiden jännitykset, kun peitoissa kaverin kanssa juteltiin - ilman älylaitteita? Oi niitä aikoja!

Yhteisopettajuus

Olen ollut onnekas viimeiset kolme vuotta ja saanut tehdä työtäni yhteisopettajana toisen kollegan kanssa luokanopettajana 40 oppilaan opetusryhmässä. Olemme kaksi yhtä pätevää, yhtä ihanaa, yhtä tiukkaa, yhtä luovaa, yhtä lämmintä ihmistä, joiden kiinnostus- ja osaamisalueet ovat hieman erilaiset - me siis täydennämme toisiamme. Yhteisopettajana toimiminen on sitä, että jatkamme toistemme ajatusta, puhetta, opetusta, olemme toinen toisemme oikea ja vasen käsi, puhumme samaa oikeudenmukaisuuden kieltä. Jaamme vastuun! Tämä jos jokin ennaltaehkäisee työmme kuormittavuutta! Esimerkiksi vastaamme huoltajien lähettämiin Wilma-viesteihin kumpi milloinkin ehtii, mutta silti tasapuolisesti, täysin vuoroja laskematta. Luemme toinen toistemme viestit tai pohdimme niitä yhdessä varsinkin silloin, kun on haastava tilanne selvitettävänä. Allekirjoitamme kaikki viestit molempien nimillä. Ensimmäistä kertaa työurallani koen onnellisuutta työssäni, työssäjaksamiseni on aisoissa ja koen kiitollisuutta. Kiitos kuuluu paitsi upealle työparilleni, niin tälle ihanalle metodille - yhteisopettajuus! Toki tällainen työtapa ei helpolla kaikille sopisi - vain silloin, jos kumpikin olisi valmis heittäytymään

rohkeasti ja avoimesti uuteen. Olemme molemmat opettajat yhtä vastaanottavaisia ja siksi pystymme luottamaan toinen toiseemme sataprosenttisesti. Toki henkilökohtaisten elämiemme samankaltaisuus auttaa meitä onnistumaan. Pidämme molemmat myöhäisistä aamuista ja yhteisistä suunnittelutuokioista opetustuntien jälkeen. Myös arvomme ja työkulttuurimme kohtaavat. Lopetamme päivämme viimeistään klo 16 ja viikonloppuina ei töitä tehdä, kuten nuorena opettajana venyin ja sitten väsyin. Emme jätä toisiamme pulaan, jatkamme aina siitä, mihin toinen jäi, myös improvisoiden lennosta. Opettajanhan tulee myös melkein osata lentää, kun päivät ovat tiukkatahtisia, lennokkaita, täynnä niitä ärsykyksiä, keskeytyksiä, ääniä, yllätyksiä, mutta myös hymyjä, ilon hetkiä ja hetken hiljaisuutta, jolloin arvostaa itseään, oppilaitaan, kollegoitaan, työtään - elämää.

Työ ei saa olla koko elämä, vaikka työssä vietämmekin suuren osan ajastamme. Opettajan ammatti ei ole enää kutsumusammatti - sanoi suuri yleisö mitä tahansa, heh. Kyllä joskus toivoisi huoltajilta ja yhteiskunnalta enemmän arvostusta tätä työtä kohtaan, mutta se olisikin jo kokonaan uuden blogikirjoituksen aihe.

Jolive-matkaltani vien työyhteisöön omalla esimerkilläni rohkeutta ajatella ja toteuttaa työtäni eri tavalla kuin ennen, lämpöä ja varmuutta siitä, että olen osaava, luova ohjaaja oppilasryhmälleni sekä opettajatiimin jäsen. Intuitioni sanoo - uskokaamme kaikki opettajat itseemme - teemme loistavaa työtä. 80% työteho on riittävää, ei tarvitse mennä sata lasissa. Se kustautuu väsymyksenä myöhemmin. Pidetään itsestämme huolta, niin työ sujuu omalla painollaan. Kun tulee haaste matkalla, pysähdytään hetkeksi vetämään henkeä, mietitään miten edetään, pohditaan asiaa myös toisen osaavan kollegan kanssa. Aikaa on. Oppilas tai huoltaja ei mene siitä odottamisesta rikki, että opettaja tai työryhmä hetken miettii, miten asiaa lähestytään. Lähestytään yhdessä, ei yksin.

Koulutuksen aikana vein myös konkreettisin esimerkein yhteisopettajakollegalleni ideoita koulutuksesta. Ehkäpä tuleviin Jolive-koulutuksiin kannattaisi osallistua kaksi opettajaa samasta koulusta, jotta voisi yhdessä reflektoida koulutuksen antia. Kun hyvä kertaantuu, hyvä kiertää paremmin!

Leppoisaa kevättä ja hyvää pian alkavaa kesälomaa kollegat!

Terkuin, kiitollinen yhteisopettaja